

Undervisningsministeriet
Att.: mdcjc@uvm.dk.

Børns
Vilkår
Trekronergade 126 F
DK – 2500 Valby

M +45 3555 5559
@ bv@bornsvilkar.dk

www.bornsvilkar.dk

Høringsvar vedr.: Lovudkast med ændring af undervisningsmiljøloven og folkeskoleloven (Krav om antimobbestrategi, handlingsplan, oprettelse af klageinstans m.v.)

2. december 2016

Børns Vilkår takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. ovennævnte.

Mobning er et af de emner, der fylder mest på BørneTelefonen hos Børns Vilkår. I 2015 handlede i alt 1.711 samtaler om mobning – og emnet lå sidste år som nr. 6 på listen over, hvad børnene hyppigst ringede ind om. Børns Vilkår er på den baggrund glade for, at ministeren støtter en styrkelse af det enkelte barns ret til en skolegang uden mobning.

Hvis et barn er udsat for mobning er der tale om nedværdigende behandling, barnet har en ret til IKKE at blive udsat for. Det bør have betydning for, hvordan mobning skal adresseres retligt.

Børns Vilkår havde gerne set, at det af folkeskoleloven fremgik, at alle børn har ret til en skolegang uden mobning.

Folkeskoleloven har som udgangspunkt, at der er et velfungerende samarbejde imellem skoleledelse, lærere, forældre og elev, men den hjemler ikke nogen rettigheder til det enkelte barn, hvis dette samarbejde ikke fungerer og barnet ikke trives. Det bør den efter vores overbevisning gøre.

Nærværende forslag, særlig den del, der vedrører klageadgangen, har et betydeligt fokus på antimobbestrategien og eventuelle handlingsplaner. Børns Vilkår så gerne, at det enkelte barn var mere direkte adresseret. Nærværende forslag bør sikre, at der arbejdes direkte med barnet og at dette sker med de bedste virkemidler.

For at dette arbejde skal lykkes er det af afgørende betydning, at man i loven sikrer at børn inddrages i alle de processer der er skitseret i loven, fx ifm. udarbejdelsen af antimobbestrategier og handlingsplaner.

Læs mere om os på:
bornsvilkar.dk

Ad Kap. 1a, Pligt til tiltag mod problemer med det psykiske undervisningsmiljø

Børns Vilkår skal indledningsvis bemærke, at det er glædeligt at børns digitale liv fremadrettet også skal være en del af antimobbestrategien.

Børns Vilkår ser meget positivt på den mulighed for mere systematisk trivselsarbejde, som kravet om handlingsplan er udtryk for. Børns Vilkår mener imidlertid, at det i nærværende forslag er uklart, hvem der er handlingsplanens målgruppe. Er der tale om et arbejdsredskab til lærerteamet, en plan for eleven, en orientering af forældrene, eller noget helt fjerde. Det er vores holdning, at der bør stilles krav om, at der både laves en handlingsplan for den enkelte klasse, og derudover en særskilt handlingsplan for den berørte elev.

Det fremgår dernæst at antimobpestrategien skal tilpasses løbende. Børns Vilkår mener, at det af loven bør fremgå at den skal tilpasses én gang årligt for at sikre, at den er et 'levende dokument', der anvendes aktivt.

Det fremgår, at de elever, der er berørt af mobningen skal informeres om indholdet af handlingsplanen og foranstaltninger i den anledning. Det bør endvidere fremgå, at indholdet skal løbende tilpasses og genformidles til de berørte, hvis der er tale om et langstrakt forløb, fx hvis de første tiltag ikke har haft den ønskede effekt.

Det bør derudover fremgå, at ledelsen udover den skriftlige information har ansvar for at indholdet formidles mundtligt til de berørte børn på alderssvarende niveau, således at uddannelsesstedet har sikret sig deres forståelse af problematik og indsats.

Børns Vilkår skal endvidere gøre opmærksom på, at vi hyppigt har henvendelser fra børn og forældre, der oplyser at fagpersonale bidrager til mobningen. Der bør i nærværende forslag tages stilling til, hvilke krav der stilles til uddannelsesstedets ledelse, såfremt dette er tilfældet.

Ad kap. 4a, Klageadgang

§ 7a

Børns Vilkår ser positivt på Dansk Center for Undervisningsmiljø's rolle i klageadgangen. Børns Vilkår er enig i behovet for et stort vidensgrundlag som grundlag for den faglige vurdering af det børnesyn, der er baggrunden for de enkelte klager. Det er imidlertid vores overbevisning, at de opgaver, der tillægges centret med nærværende forslag kræver tilførsel af betydelige ekstra ressourcer, såfremt denne opgave skal løses tilfredsstillende.

Det fremgår af den foreslåede § 7a, at en elev kan klage over 'uddannelsesstedets manglende varetagelse af sine opgaver efter § 1b, stk. 1 og 2, og over uddannelsesstedets ledelses manglende varetagelse af sine opgaver efter § 1c'. Børns Vilkår skal understrege, at det er nødvendigt at bestemmelsens rækkevidde fortolkes således at også det kvalitative indhold af handlingsplanen, samt de iværksatte foranstaltninger kan vurderes ifm. klagen – er disse egnede til løsning af de skitserede problemer.

Man bør derudover i forbindelse med lovens implementering gøre sig overvejelser om, hvorvidt ovennævnte afgrænsning af opgaver tager højde for den virkelighed børnene lever i. Hvordan forholder man sig fx som leder til dårlig trivsel, der har grobund i noget der foregår udenfor skoletiden, fx på fritidshjem, men som har en negativ effekt på trivslen i skoletiden? Det er Børns Vilkårs holdning at nærværende forslag bør adressere samarbejdet imellem skole, institutioner, fritids- og ungdomsklubber mv.

Seneste forskning på området viser, at det er oplagt at tage vare på hele fællesskabet. Det er som følge heraf u hensigtsmæssigt at afgørelser efter ordensbekendtgørelsen, fx en afgørelse om bortvisning af en elev, ikke er omfattet af klageadgangen. Bortvisning af en elev kan være i strid med formålet med handlingsplanen, hvorfor centret bør have kompetence til at tage stilling til denne del også.

Det fremgår, at eleven skal inddrages 'efter alder og modenhed', såfremt det er forældremyndighedsindehaveren der klager. Børns Vilkår så gerne, at det af loven i stedet fremgik at alle børn har ret til inddragelse, men at det enkelte barn kan frabede sig direkte inddragelse.

Det fremgår videre, at ledelsen på uddannelsesstedet skal vurdere om der er 'grundlag for at give klager helt eller delvist medhold'. Børns Vilkår mener ikke at denne betegnelse er hensigtsmæssig. Det er vores overbevisning, at vurderingen vil efterlade et for stort råderum til lederens individuelle vurdering af de iværksatte tiltag. Et råderum, der vil skabe usikkerhed for et barn, der ikke føler sig hørt og forstået.

Børns Vilkår så gerne, at også sager, hvor klager får 'fuldt ud medhold' skulle fremsendes til centret med henblik på vurdering af dette og sikring af barnets forståelse og accept af forløbet.

§ 7b

Konstruktionen hvorefter centrets afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, er efter Børns Vilkårs opfattelse hensigtsmæssigt i forhold til at sikre en faglig og overskuelig klageadgang for de i mobningen implicerede børn.

Børns Vilkår har i forbindelse med denne vurdering lagt afgørende vægt på, at der med vedtagelsen af nærværende forslag – modsat tidligere – er en reel mulighed for at indbringe disse sager for Børnekontoret hos Folketingets Ombudsmand, idet området nu i højere grad bliver lovreguleret.

§7c

Børns Vilkår finder, at det direkte af loven bør fremgå, at såfremt centret finder grundlag for at udstede påbud om opfyldelse af en handlepligt, så bør der sideløbende med det udstedte påbud iværksættes kompetenceløft på uddannelsesstedet og samtidig sikres, at der er de fornødne ressourcer til at løfte opgaven.

Det hensigtsmæssige ved centrets rolle som klagemyndighed er netop, at man har de fornødne kompetencer til at vurdere, hvilken indsats der er hensigtsmæssig og nødvendig for, at de implicerede børn bliver hjulpet på en hensigtsmæssig måde; med et moderne børnesyn og en opdateret viden om mobbekultur og hvordan man skaber god trivsel.

De kommunale tilsynsmyndigheder har en afgørende rolle i de sager, hvor uddannelsesstedet ikke efterlever et påbud udstedt af centret. Børns Vilkår er bekymret for, hvorvidt tilsynsmyndighederne er gearet til at reagere hurtigt og konsekvent, således at forløbet for de implicerede børn ikke bliver unødigt langstrakt.

For barnet vil tilsynsmyndighederne blive endnu en instans på klagevejen og vi kan være bekymrede for, om barnet vil føle sig hjulpet i tilstrækkelig grad. Vi skal i den forbindelse henvise til svar på spørgsmål 111 til Social- og Indenrigsudvalget 2014-15 (2. samling), hvoraf det klart fremgår at Statsforvaltningen og de tidligere regionale statsforvaltninger i perioden siden den 1. januar 2007 ikke har truffet afgørelse om anvendelse af tvangsbøder over for kommuner og regioner. En sådan tilbageholdenhed kan virke kontraproduktiv i nærværende sammenhæng.

§ 7e

Det er Børns Vilkårs holdning, at det er hensigtsmæssigt såfremt man arbejder med en risikobaseret tilsyn, således at der sættes ind med handlingsplaner for at bedre trivsel også inden den dårlige trivsel har affødt konkrete klagesager.

Børns Vilkår havde gerne set, at nærværende forslag gjorde op med snitfladen imellem centrets tilsyn, og læringskonsulenternes arbejde med skoler, hvis målinger indikerer dårlig trivsel er.

Med venlig hilsen

Rasmus Kjeldahl
Direktør

Ingrid Hartelius Dall
Juridisk seniorrådgiver